

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

ZÁŘÍ 2023

VÝSTAVY

POKRAČUJÍCÍ VÝSTAVY

Jízda na pionýru míří do cíle



Již necelé dva měsíce zbývají do konce výstavy Pind'our a jeho doba, která s určitou mírou nostalgie vzpomíná na malý motocykl Jawa 50 Pionýr. Výstava od svého zahájení v květnu letošního roku přilákala několik tisícovek návštěvníků a stále budí neutuchající zájem. Kdo se tedy chce dozvědět něco o výrobě a historii motocyklů, na kterých ve své době jezdila polovina republiky, má ještě možnost do 22. října. Pak se pionýr vydá na jízdu po dalších českých muzeích.

Pind'our a jeho doba; do 22. 10. 2023; Šemberův dům; A. V. Šembery 125

Stálá expozice



Na sklonku roku 2021 otevřelo Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě stálou expozici s názvem Vysoké Mýto světové.

Expozice je věnována bohaté vysokomýtské historii od založení města až po pohnuté události 20. století. V jednotlivých historických zastaveních je také kladen důraz na to, jak naše město v průběhu věků dokázalo zasáhnout do světových dějin a naopak, jak se světové dějiny dokázaly vepsat do osudů obyvatel města nad řekou Loučnou.

Dvorana slávy českých karosářů

Šestice unikátních automobilů, které vznikly v proslulých prvorepublikových karosárnách, je součástí výstavy s názvem Dvorana slávy českých karosářů.

Tato výstava se během letní návštěvnické sezony stala hitem i díky přítomnosti jedinečného automobilového speciálu, kterým je automobil značky Horch s karosérií od firmy Lepil. Vůz, který není běžně návštěvnický přístupný, dlouhodobě zapůjčil Sbor dobrovolných hasičů Brno – Komín.

Výstava
DVORANA SLÁVY ČESKÝCH
KAROSÁŘŮ
Do 30. 9. 2025,
Muzeum českého karosářství
Náměstí Přemysla Otakara II.

**Návštěvnická sezóna v Barokním areálu ve Vraclavi je u konce**

V měsíci září mají zájemci poslední možnost navštívit v tomto roce Barokní areál ve Vraclavi, jehož součástí je kostel sv. Mikuláše se souborem barokních polychromovaných plastik, budova lázní s expozicí o dějinách obce Vraclav a dřevěná poustevna.

Areál je v září přístupný pouze o víkendech. Památka se znovu otevře v květnu příštího roku. Jedinou výjimkou bude 23. prosinec, kdy se v prostorách kostela uskuteční tradiční Vánoční koncert.

BAROKNÍ AREÁL VE VRACLAVI

V září otevřeno o víkendech

Od 9:00 do 12:00 a od 13:30 do 17:00 hodin

AKCE PRO VEŘEJNOST

Příspěvek ke Dnům evropského dědictví



V rámci Dnů evropského dědictví si muzeum pro zájemce přichystalo dvě pozvánky na neděli 10. září. První je k návštěvě chroustovického zámku, který není běžně veřejnosti přístupný, protože se v jeho útrobách nachází učiliště, internát a provozní zázemí. Průvodci Jiří Drbal a Soňa Krátká během prohlídky seznámí přítomné nejenom s historií zámku a samotné obce Chroustovice, ale také s pověstmi z okolí.

Druhá pozvánka je na komentovanou prohlídku Muzea českého karosářství a expozice Vysoké Mýto světové v Šemberově domě. Návštěvníci tak mají jedinečnou možnost získat informace o nejvýznamnějších osobnostech i dějinných událostech našeho města od muzejníků a tvůrců uvedených expozic.



Neděle 10. 9. v 14.00

PROHLÍDKY ZÁMKU CHROUSTOVICE

Sraz u hlavní brány do areálu. Rezervace není nutná.

Vstupné 50,- Kč

Neděle 10. 9. v 15:30

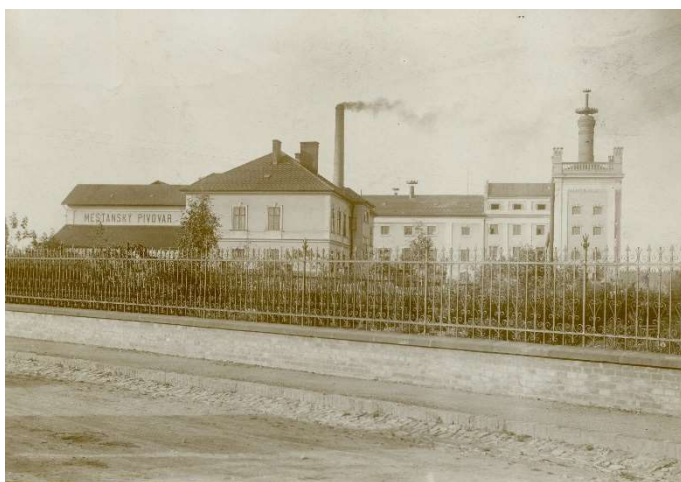
KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA MUZEA ČESKÉHO KAROSÁŘSTVÍ

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA STÁLÉ EXPOZICE VYSOKÉ MÝTO SVĚTOVÉ. Vstup zdarma

Evropské dědictví s cestou za pivem

Bohatou historii vaření piva ve Vysokém Mýtě dnes okolo sebe najdeme jenom v náznamech a mnohdy je našim zrakům skryta zcela. Při Dnech evropského dědictví na to upozorní muzejníci při dvou vycházkách městem.

Vycházka vždy začne u bývalé radnice (dnes IC) na náměstí PO II. V tomto objektu navštívíme sklepení a prohlédneme si zbytky dřevěného pivního potrubí. Další kroky povedou na roh náměstí a Stříbrňkové ulice, kde stával první měšťanský pivovar. O něco dále, pod botanickou zahradou, nás seznámí ředitel Orlického muzea v Chocni Michal Hofman s historií a využitím tzv. lednice. Odsud se přepravíme autobusem RTO k měšťanskému pivovaru na Pražském předměstí a povíme si něco o jeho historii.



K akci se připojila kavárna Bonviván, která si na stejný den připravila ochutnávku piv ze tří malých regionálních pivovarů.

Z kapacitních důvodů je na vycházky nutná rezervace na emailu muzeum@muzeum-myto.cz. Maximální počet jedné skupiny je 40 osob.

Neděle 17. září ve 14 a v 16 hodin

Procházky za pivní historií

Sraz před Informačním a turistickým centrem

Zdarma. Nutná rezervace na muzeum@muzeum-myto.cz

Kavárna Bonviván s ochutnávkou piv otevřena od 13:00 do 19:00 hod.

S Terezou Novákovou do Janoviček



Přestože významná spisovatelka Tereza Nováková byla regionálně spjata s okolím Litomyšle a Proseče, některá její díla popisují krajinu a osudy lidí i z našeho bližšího regionu. To si připomeneme na pěším výletě z Luže do Janoviček inspirování knihou *S poutnickou holí a brašnou*. Cestou si něco povíme o samotné spisovatelce, vybraných románech a povídkách a občas se i začteme do zmíněné knihy. V cíli si pak poutníci budou moci prohlédnout kostel Zvěstování Panny Marie. Akci společně pořádá Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě a uskupení Vzpomínky na starou Luži.

Neděle 17. 9. v 13.00

S Terezou Novákovou do Janoviček

Sraz na náměstí Plk. Koukala v Luži

PRO ŠKOLY

Muzeum nabízí celou řadu komentovaných vycházek. Jejich přehled naleznete spolu s dalším v nabídce muzejních vzdělávacích programů na adrese: <https://www.muzeum-myto.cz/cs/program/vzdelavaci-programy>.



Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Nabízené přednášky pro školy (všechny v délce 40 minut)

Práce archeologa (PhD. David Vích)

Jak se žilo za první republiky (Mgr. Jiří Junek)

Největší z Mýtských – život A.V.Šembery (Mgr. Jiří Junek)

Regionální pověsti (Bc. Soňa Krátká)

Osudy vysokomýtských židovských rodin (Bc. Soňa Krátká)

NOVINKY Z MUZEA

Muzejní zázraky se (občas) ději

V červnu roku 1911 měl ve Vysokém Mýtě svoji leteckou produkci první český aviatik Jan Kašpar. Vysoké Mýto se tak zařadilo mezi několik českých měst, kde se slavný pilot a jeho stroj představil veřejnosti a kde na místě jeho vzletu dodnes funguje letištní plocha. Co nás dlouhá léta trápilo a nenechalo v klidu, byla skutečnost, že v našich ani soukromých sbírkách není dochována jediná fotografie, která by tuto událost zachytila. Zdálo se nám to až neuvěřitelné, vždyť v této době bylo ve Vysokém Mýtě několik profesionálních fotografů, Kašparův vzlet byl na svoji dobu něco jedinečného a celý podnik mělo navštívit úctyhodných deset tisíc lidí z města i širokého okolí. A žádná fotografie!!! Přesto jsme stále tak trochu tajně doufali, že se nějaký snímek časem ještě objeví. A stalo se! V červnu muzeum dostalo od soukromého dárce sadu historických fotografií a ejhle! Na jedné z nich je zachycen Kašparův Blériot XI na vysokomýtských Hartech. Jedná se sice o již jednou přefocenou fotografii a ne moc kvalitní, ale důležité je, že existuje. Je to událost, která se nestává moc často a pro muzejníky se jedná o takový malý zázrak.





Racek – nová muzejní akvizice

I když je podnik Karosa obecně spjat zejména s autobusy a užitkovými nákladními automobily, k důležité součásti výrobního programu patřila také produkce obytných přívěsů. Vysokomýtské muzeum má ve svých sbírkách zastoupený jak dnes již legendární „Dingo“, tak i unikátní lůžkový přívěs Karosa LP 30. Snahou bylo doplnit ucelenou řadu sériově vyráběných přívěsů také posledním typem SW 1 „Racek“, což se podařilo koncem června tohoto roku. Jde o stopadesátý zhotovený kus z roku 1969 v předrenovačním stavu. Prototyp určený pro 4 osoby vyjel z bran hořického závodu již v roce 1967 a produkce probíhala do počátku 70. let, a to i v prodloužené verzi pro 6 lidí. Není bez zajímavosti, že jeden z „Racků“ byl vyrobený jako hausbót a opatřený přívěsným lodním motorem.



Obytný přívěs Karosa SW 1 „Racek“ ve sbírkách Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě. Foto Pavel Hladík, archiv RMVM.

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

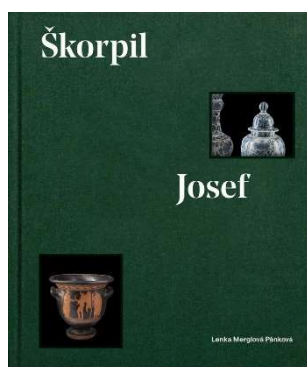


Propagační fotografie přívěsu SW 1 „Racek“ u přehrady Seč. Foto archiv RMVM.



Prototyp obytného přívěsu typu SW 1 "Racek" z roku 1967 na propagační fotografii u rybníku Chobot. Foto archiv RMVM.

Příběh plzeňského muzejníka a jedné muzejní sbírky



Tak zní podtitul nově vydané knihy o vysokomýtském rodákovi Josefu Škorpilovi. Čtvrtý syn Anny a Václava Škorpilových, který se mimo jiné učil ve Slatiňanech u Františka Schmoranze st., byl roku 1886 jmenován správcem plzeňského průmyslového muzea. Jako architektovi mu byl plzeňskou městskou radou a kuratoriem muzea svěřen projekt stavby nové muzejní budovy a následně zadána i příprava jeho vnitřního zařízení. Za Škorpilova působení získalo plzeňské muzeum nejen novou budovu, ale také rozsáhlé sbírky užitého umění, které dodnes patří k nejvýznamnějším ve střední Evropě.

S knihou kunsthistoričky a kurátorky sbírek Západočeského muzea v Plzni Lenky Merglové Pánkové *Josef Škorpil (1856-1931). Příběh plzeňského muzejníka a jedné muzejní sbírky* je možné se seznámit v badatelně Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

Práce na novém muzeu pokračují

Část areálu bývalé zemědělské školy v ulici Kapitána Poplera se stane novou součástí našeho muzea. Práce na tomto záměru úspěšně pokračují a daří se držet stanovený harmonogram prací.



První etapa – oprava haly – běží na plné obrátky. V polovině haly bude mít muzeum depozitáře pro autobusy a další velkou techniku, druhou část využije stavební škola pro moderní učebny praktické výuky. Pakliže se nestane nic mimořádného, bude vše dokončeno v listopadu letošního roku a v prosinci se budou naše velké exponáty stěhovat z pronajatých prostor do nového vlastního a především důstojného útočiště.

V běhu je i druhá etapa – oprava výukových budov, přilehlých garáží i samotného nádvoří. Pro tuto stavbu bylo již vydáno stavební povolení a těsně před odevzdáním je stavební dokumentace pro zhotovitele. Díky

tomu by se mohl začít soutěžit dodavatel stavebních prací ještě v letošním roce. Rekonstrukcí uvedených objektů získá muzeum vlastní depozitáře s dostatečnou kapacitou a vybavením odpovídajícím muzejním trendům 21. století. Zásadní výhodou bude fakt, že muzeum bude moci opustit některé pronajaté prostory ve městě, které slouží jako provizorní uložení sbírkového fondu. V dalších částech



Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

pak vznikne expozice nazvaná Technické muzeum Pardubického kraje, která bude odkazovat na bohatou historii mnoha průmyslových odvětví v našem kraji. Chybět nebude ani přednáškový sál a prostory pro tvůrčí dílny, které budou sloužit školám i veřejnosti.



Kde se ještě letos svézt autobusem RTO?

Naše muzeum od loňského roku vlastní historický autobus Škoda 706 RTO LUX. Několikrát ročně pak mají zájemci možnost tento jedinečný exponát nejenom vidět na silnicích našeho kraje, ale mohou se v něm i svézt.

V první polovině roku to bylo při cestě za památkami architekta Františka Schmoranze a na tradiční akci Sodomkovo Vysoké Mýto. V druhé polovině roku nás čekají rovněž dvě

jízdy. První možnost projížďky je v rámci výše uvedených Dnů evropského dědictví dne 17. září, kdy se během cesty za pivem budeme přesouvat od lednice k měšťanskému pivovaru. Druhá možnost se nabídne hned o týden později. V sobotu 23. září bude náš autobus stylově zajišťovat kyvadlovou dopravu při Dni otevřených dveří Muzea starých strojů v Žamberku. Autobus je po letních opravách, údržbě a úspěšné STK plně připraven!

Na vysokém kole z Mýta do Vídně za jeden den

Při digitalizaci starých regionálních periodik nás zaujala krátká noticka v novinách Stráž na Vysokomýtsku ze září roku 1897. Krátký text informoval o tom, že místní hodinář Jan Veis podnikl cestu na svém vysokém kole z Mýta do Vídně. Pozoruhodný je údaj o tom, že tato cesta trvala panu hodináři pouhý den. Uvážíme-li, že vzdálenost z našeho města do Vídně je 250 km a také to, jaké v té době byly cesty, jak kopcovitý terén se musel překonat a to vše na kole bez převodů, je to výkon až neuvěřitelný.

10. jízdu do Vídně na kole vysokém podnikl dne 25. srpna t. r. za izletou dobu jízdy na kole p. Jan Veis, hodinář ve Vysokém Mýtě. Cesta do Vídně trvá dle jeho udání jeden den. — Gratulujeme!

O svém nálezu jsme informovali současné jezdce na vysokých kolách a ti se rozhodli z Mýta do Vídně vyrazit. Ovšem vědomi si svých omezených fyzických možností vyjedou v neděli 27. srpna pouze do obce Vídeň u Velkého Meziříčí, tedy na vzdálenost 84 km. Hodně štěstí!



Když je návštěvnost odměnou

V měsíci červenci navštívilo všechny výstavy a expozice našeho muzea dva tisíce návštěvníků. Srpnová čísla pravděpodobně dosáhnou obdobných parametrů. Takový návštěvnický zájem nás opravdu nesmírně těší. Vysoké Mýto není významnou turistickou destinací s památkami UNESCO a proto je zřejmé, že čtyři tisícovky prázdninových návštěvníků k nám svoje kroky směřovalo cíleně. Z toho máme upřímnou radost a bereme to jako odměnu za naši práci.



ČTENÍ PRO DLOUHÉ LETNÍ VEČERY

Ohlédnutí za srpnovými událostmi ve Vysokém Mýtě

Den 21. srpen má v našich dějinách tragické místo. Je spojen s okupací Československa vojsky Varšavské smlouvy v roce 1968. Je zajímavé, že 21. srpen si ve Vysokém Mýtě můžeme připomínat v souvislosti s jinými událostmi. A není to jenom tím, že okupační vojska v podobě armády Polské lidové republiky, vtrhla do Vysokého Mýta až 22. srpna. Vysokomýtský 21. srpen máme spjat s jinými historickými ději, ovšem ve zcela jiných letech.

První událostí je návštěva českého krále Jiřího z Poděbrad 21. srpna roku 1468. Ta nebyla nikterak náhodná, protože Vysoké Mýto patřilo mezi velké podporovatele Jiřího při jeho snahách o



Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

získání českého trůnu. Přesné datum návštěvy známe díky dataci dopisu, který král zaslal z Vysokého Mýta do Kutné Hory.

Další událost s datem 21. srpna se váže k roku 1914. V tento den totiž odešel na frontu 30. zeměbranecký pěší pluk považovaný místními obyvateli za „náš domácí pluk“. Většinu mužstva tvořili Češi jak ze samotného Vysokého Mýta, tak z nejbližšího regionu východních Čech. Pro Vysoké Mýto to byla velká, byť smutná událost. Na náměstí se k rozloučení s plukem šlo mnoho místního obyvatelstva. Přestože velitel pluku plukovník Kasal mluvil k mužstvu velmi nadšeně a pobízel k vytrvalosti a chrabrosti za císaře a vlast, nálada byla smutná a skličující. Autentický popis situace nám zanechal kronikář Antonín Tůma: „*Veškeré oddíly byly plny kytek – v myslích však smutno, převelice smutno. Celé náruče kytek nosili si před tím dnem vojáci ze zahrad zdejších ku okrášlení sebe sama a ku výzdobě polních kuchyní a vozů. Samá nucená nálada. Mimo kytek mělo velmi mnoho vojáků na puškách praporečky všech možných tvarů a barev. V řadách neseny byly různé štíty s nápisy, podobiznou císaře atd. Kvůli zapamatování si těchto průvodů zaznamenávány některé z nápisů: „S Bohem země česká!“ „S Bohem naše lásky!“ „S Bohem naše ženy a děti!“ „Gut und Blut für unseren Kaiser und Vaterland!“ „Za císaře a vlast!“*



Odchod zeměbraneckého 30. pěšího pluku na ruskou frontu dne 21. srpna 1914. Sbírká RMVM

Ve čtyřstupu kráčí ženy, rodiče, milenky i děti. Mnoho žen nese vojákům pušky – vojáci zase tu a tam na ruce dítě. Ničemu se nebrání, vše se trpí – ale myslím, že jen do Chocně – pak se bude zpívat jiná. Mnoho lidí jde s nimi na nádraží choceňské. V domě našem padl za oběť velký červenobílý prapor na malé praporečky našim vojákům. Vozy vojenských vlaků nesou různé nápisy, někdy až příliš drastické. Některé z nich bud'tez zde uvedeny: „Vývoz živého dobytka za hranice.“ „Zde jsou Pražské

Vysokomýtský

Muzejní postilior



Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

děti, inteligentní to smetí, do světa kráčí, kam osud ráčí!“ „Jedeme Rusům naproti!“ „Jedeme, jedeme, nevíme kam, možno, že kosti své složíme tam!“ „Hoch Oesterreich!“ „Nieder mit den Russen!“ „Jedeme Rusům naproti!“

Abych nezapomněl zaznamenati, že při odchodu 3. praporu naší zeměbrany dne 21. srpna odpoledne, bylo „zatmění slunce“. Lid náš prorokuje pluku našemu neštěstí.“

Jen dodejme, že tytéž vlaky, které odvážely pochodové útvary na frontu, obratem přivážely zpět raněné. První transport, ten byl ze srbské fronty, přijel do Vysokého Mýta už koncem srpna 1914. Vlak o 30 vagonch dopravil asi 800 mužů, jejichž těžká zranění vyvolala mezi obyvateli města i rukujícími vojáky skutečný šok. Další transporty následovaly vzápětí a záhy ve vojsku vypukly i infekční choroby jako neštovice, břišní tyfus a tuberkulóza. Velmi brzy přestaly postačovat prostorové kapacity všech řádných i záložních nemocnic ve městě a jako lazaret posléze sloužily kdejaké budovy – školy, hostince a některé soukromé stavby. Za celou válku pak bylo na vysokomýtském hřbitově pohřbeno 166 vojáků.

Nabízíme

- | Archeologické služby
- | Knihovni a badatelské služby
- | Komentované prohlídky expozic
- | Komentované prohlídky města
- | Workshopy pro školy i širokou veřejnost

www.muzeum-myto.cz

tel.: sekretariát 465 461 950, pokladna 465 461 952

Šemberův dům

krátkodobé výstavy, stálá expozice Vysoké Mýto světové, expozice Stratílek A.V. Šembery čp. 125. Otevřeno: úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin

Muzeum českého karosářství

Náměstí Přemysla Otakara II., čp. 96. Otevřeno: pondělí – neděle 9 – 17 hodin

Barokní areál ve Vraclavi

Vraclav čp. 5. Otevřeno červen, září o víkendech; červenec, srpen úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin.



Organizace zřízená
Pardubickým krajem